

СЪДЪРЖАНИЕ

X. РЕГУЛИРАНЕ НА ПОЩЕНСКИТЕ УСЛУГИ	67
1. Предоставяне на универсална пощенска услуга през 2003 г.	68
2. Предоставяне на неуниверсални пощенски услуги през 2003 г.	69

Х. РЕГУЛИРАНЕ НА ПОЩЕНСКИТЕ УСЛУГИ

С изменението на Закона за пощенските услуги (ЗПУ), в сила от 01.01.2003 г. (ДВ, бр. 26 от 2003 г.), се разшириха правомощията на КРС като независим регулаторен орган в пощенския сектор.

Взаимоотношенията между единствения оператор на универсална пощенска услуга и операторите на неуниверсални пощенски услуги, както и между пощенските оператори и потребителите, обуславят все по-значимата роля на КРС за задоволяване на потребностите на обществото от пощенски услуги, за създаване на свободен пазар в условията на равнопоставеност на пощенските оператори и лоялна конкуренция, както и за защита интересите на потребителите за достъпността на услуги и цени, качество и надеждност на услугите, сигурност на пратките.

През 2003 година КРС активно работи по изготвяне на подзаконовни нормативни актове за регламентиране на ясни, точни и прозрачни правила за операторите, предоставящи пощенски услуги.

Регулаторните и контролни правомощия на Комисията в областта на пощенските услуги произтичат от Секторната пощенска политика, ЗПУ, Директиви 97/67/ЕС и 2002/39/ЕС.

Съгласно изискванията на чл. 15 от ЗПУ, КРС разработи проекти на следните подзаконовни актове: Методика за доказване на дефицита от изпълнението на универсалната пощенска услуга при икономически неизгодни условия; Методика за определяне достъпността на цената на универсалната пощенска услуга; Мерки за опазване тайната на кореспонденцията; Критерии за определяне на труднодостъпност на районите в страната и селищата в тях; Нормативи за определяне гъстотата на местата за достъп до пощенските мрежи, предназначени за предоставяне на универсалната пощенска услуга, така че да съответстват по брой и гъстота на нуждите на потребителите.

Във връзка с дадените ѝ правомощия по чл. 15, ал. 4 от ЗПУ, КРС извърши обществено допитване по следните проекти на подзаконовни актове: Методика за доказване на дефицита от изпълнението на универсалната пощенска услуга при икономически неизгодни условия; Методика за определяне достъпността на цената на универсалната пощенска услуга и Нормативи за качеството на универсалната пощенска услуга и ефикасността на обслужване.

На свои заседания КРС прие следните по-важни решения за пощенските услуги:

1. Съгласува промяна на цените на услугите, включени в универсалната пощенска услуга, предоставяна от "Български пощи" ЕАД;
2. Прие проект на Методика за доказване на дефицита от изпълнението на универсалната пощенска услуга при икономически неизгодни условия;
3. Прие проект на Методика за определяне достъпността на цената на универсалната пощенска услуга;
4. Утвърди дефицита за 2004 г. на основния пощенски оператор "Български пощи" ЕАД от изпълнението на универсалната пощенска услуга при икономически неизгодни условия;
5. Определи Мерки за опазване тайната на кореспонденцията;
6. Прие проект на Нормативи за качеството на УПУ и ефикасността на обслужване;
7. Прие Критерии за определяне на труднодостъпност на районите в страната и селищата в тях;
8. Прие Нормативи за определяне гъстотата на местата за достъп до пощенските мрежи, предназначени за предоставяне на универсалната пощенска услуга, така че да съответстват по брой и гъстота на нуждите на потребителите;
9. Прие проект на Наредба за определяне на правила за образуване и прилагане на цените на услугите, включени в универсалната пощенска услуга;
10. Регистрира седем нови оператора за извършването на неуниверсални пощенски услуги (НПУ) и издаде две нови удостоверения за регистрация на действащи оператори на НПУ поради настъпили промени в идентификационните им данни;
11. Прие проект за изменение на Тарифа за таксите, които се събират от КРС по ЗПУ;
12. Изготви и прие доклад за дейността си в областта на пощенските услуги през 2002 г., които беше изпратен до Народното събрание, президента и Министерския съвет;
13. Одобри, регистрира и заличи регистрацията на пощенски отпечатъци на основния пощенски оператор;

14. Одобри и регистрира всички промени на пощенските кодове, настъпили в резултат на административно-териториални промени;
15. Одобри и регистрира всички промени в мрежата от пощенски станции на основния пощенски оператор;
16. Одобри регистър на операторите на НПУ и регистър на отпечатъците на основния пощенски оператор;

С цел прозрачност, публичност и достъпност до актовете и дейността на КРС в областта на пощенските услуги, на страницата на КРС в Интернет са публикувани регистърът на операторите на НПУ и следните подзаконовите актове: Мерки за опазване тайната на кореспонденцията; Критерии за определяне на труднодостъпност на районите в страната и селищата в тях; Нормативи за определяне гъстотата на местата за достъп до пощенските мрежи, предназначени за предоставяне на универсалната пощенска услуга, така че да съответстват по брой и гъстота на нуждите на потребителите и докладът на КРС за дейността ѝ в областта на пощенските услуги за 2002 г.

Във връзка с осъществяването на контролните функции, оправомощени по смисъла на чл. 95 от ЗПУ служители на Главна дирекция "Контрол на съобщенията" при КРС извършиха през 2003 г. 85 проверки, като от тях 74 са планирани и 11 – по сигнал. За извършените проверки са съставени 85 констативни протокола и 1 акт за установяване на административно нарушение с приключило административно-наказателното производство с издаване на наказателно постановление.

Новост в дейността на регулатора в областта на пощенските услуги през 2003 г. е именно извършването на постлицензионния и пострегистрационен контрол за изпълнение на нормативните изисквания, условията на лицензията от страна на основния пощенски оператор и регистрационните условия. В тази връзка е положителна тенденцията, която се наблюдава спрямо 2002 г. за повишаване на популярността на регулатора, към който се отправят все повече жалби от страна на потребителите във връзка с качеството на предлаганите от операторите пощенски услуги. Положителна е и тенденцията за засилване ролята на регулатора в отношенията между операторите на НПУ и основния пощенски оператор.

Немаловажно значение за осъществяване на регулаторните функции на КРС има и участието на нейни представители в работни групи и пленарни заседания на СЕРП, с оглед изучаване опита и практиката в областта на пощенското регулиране в страните от Европейския съюз за по-бързото хармонизиране на закона и подзаконовите актове и стандарти с европейските в предприсъединителния период. Полезно в това отношение беше участието на експертите от отдел РПУ в организирания с лектори от Всемирния пощенски съюз семинар по пощенско регулиране и универсална пощенска услуга за Балканските страни.

1. Предоставяне на универсалната пощенска услуга през 2003 година

През 2003 г. универсалната пощенска услуга се предоставя от основния и единствен пощенски оператор, който действа в областта на универсалната пощенска услуга – "Български пощи" ЕАД. На "Български пощи" ЕАД е предоставено и изпълнението на услугите от резервиран сектор от универсалната пощенска услуга, установен с държавен монопол до 31 декември 2005 г.

При наличието на резервиран сектор и в отсъствието на конкуренция в тази част на пощенския пазар, анализът от предоставянето на универсалната пощенска услуга през 2003 г. показва следното: като цяло и обемът, и приходите от услугите, включени в УПУ, бележат леко увеличение. Непрепоръчаните и препоръчани кореспондентски пратки, печатни произведения и малки пакети за страната са с увеличен обем, респективно нарастващи приходи. Трафикът на колетните пратки е намалял, спад е отбелязан и в потребителското търсене на допълнителната услуга "обявена стойност", но приходите от тях са нараснали, което е резултат от увеличението на цените през 2002 г. При услугата "парични преводи" се наблюдава намаление и на обемите, и на приходите, което е следствие от силната конкуренция от страна на банковия сектор. При изходящите пратки за чужбина, чиито относителен дял в универсалната пощенска услуга е малък, въпреки колебанията при отделните видове пратки и услуги като цяло тенденцията е към намаление на общия обем и леко нарастване на приходите, вследствие увеличението на цените през 2002г. При входящите международни пратки се запазва тенденцията към намаление на обемите и на приходите, което оказва влияние върху размера на дефицита.

Основният пощенски оператор "Български пощи" ЕАД, съгласно изискванията на издадената му индивидуална лицензия, е задължен да предоставя чрез пощенската си мрежа универсалната пощенска услуга на територията на цялата страна, включително при икономически неизгодни условия, като, съгласно разпоредбите на чл. 23а, чл. 29 и чл. 29а от ЗПУ, получава компенсация от държавния бюджет за доказани от него пред КРС и утвърден от нея дефицит от изпълнението на УПУ при горните условия. След обстоен анализ на представените в заявлението на "Български пощи" ЕАД данни КРС утвърди дефицита на основния пощенски оператор от изпълнението на УПУ.

2. Предоставяне на неуниверсални пощенски услуги през 2003 година

За разлика от универсалната пощенска услуга, в областта на неуниверсалните пощенски услуги са регистрирани нови оператори на неуниверсални услуги, което е показател за наличието на свободен пазар и нарастваща конкуренция. Наблюдава се ясно изразена тенденция към постепенно разширяване на пазара и стремеж към увеличаване на пазарния дял на участниците.

Засилената конкуренция при завоюване на трайни и стабилни позиции на пазара на неуниверсални пощенски услуги е предпоставка за разширяване на номенклатурата от услуги, подобряване качеството на предлаганите услуги, гарантиране тайната на кореспонденцията и сигурността на пратките, което е крачка в посока към задоволяване нарастващите изисквания на потребителите.